

Alina Nelega: RUDOLF HESS TÍZPARANCSOLATA

Hallottak már Howard W. Campbell-ról? Ideje megismerniük. Kurt Vonnegut Éj anyánk című regényének hőse a II. Világháború idején amerikai létére bekerül a náci propaganda gépezetbe, majd annak igen fontos szereplőjévé válik. Gyújtó hangú, gyűlöletkeltő rádióműsorával beszédei közben fontos üzeneteket juttat el Amerikába, a Szövetségesekhez. Minta-náci vagy amerikai kém, fanatikusan elvakult fasiszta vagy valódi hős – az olvasónak kell döntenie, Campbell melyik oldalon áll, pozitív vagy negatív szereplő.

Rudolf Hess II. világháború során betöltött szerepe is igen rejtélyes, máig ellentmondásosnak tartott személy a történelmi palettán. Hess Hitler feltétlen csodálója volt. Mikor a Führer börtönbe került, ő is bezáratta magát, hogy mellette lehessen, és Hitler neki mondta tollba a Mein Kampf szövegét. 1934-től birodalmi miniszter, majd Hitler helyettese és bizalmasa a náci pártban. 1941-ben Skóciába repült, hogy egy különbélke lehetőségéről tárgyaljon az angolokkal, de letartóztatták.

Szadista mézárós, degenerált gonosztevő, aki halálbüntetést érdemelt volna, vagy a béketárgyalások vezetője, aki később embertelenül sokat szenvedett. Hess személye titokzatos, életét találgatások övezik.

Ami tény: Hest háborús bűnei miatt a nünbergi perben tényleges életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélték, és 40 évet (!) töltött börtönben -megváltásként távozva az élők sorából. Miközben a lélekrombolóan lassan múló évtizedek fájdalmas gyötrelmeitől és kínjaitól vergődik, szerepét időnként átértékelik, és Nobel békedíjra felterjesztéséért is folyamodnak. A darab közvetlen az öngyilkosság előtt zajlik, a 93 éves börtönlakó spandaui börtönszobájában.

A monodrama az első pillanattól kezdve letaglóz, provokál és megmozgat. Harsányi Attila felkavaró előadása megosztja a döbbent nézőket. Miközben egy zavart és tébolyodott elme agóniájának hitelessége élhető át természetes közelséggel, felsejlik az örület mögött bűvös valódi szenvedés, annak érzékeny és pontos ábrázolásában.

A darab kimozdítja a nézőt a passzív befogadói szerepből, gondolkodásra és állásfoglalásra készteti. A testközelű alakítás, az intenzív színpadi jelenlét bevonja a nézőket, morális és pszichológiai ítélszék szerepébe kényszerítve a hallgatóságot. A színész uralja a nyomasztóan szűk teret, téveszméktől sújtott agastyánként, traumatizált kisgyerek szerepében vagy akár a démonian szuggesztív náci vezér szócsöveként sokkolja hatásosan a jelenlévőket.

Jól felépített és pontosan megkomponált előadás a Rudolf Hess tízparancsolata. Hatása nem szűnik meg, hiába hagyjuk el a színházat, napokig kísért, sokáig játszik a lélek húrjain.

A Harmadik színház Határtalan város-színház programsorozata már sokadszor nyújt maradandó színházi élményt a pécsi publikum számára, elhozva városunkba a határon túli színjátszás nagyszerű előadásait.

És Önök? Hallottak már Rudolf Hessről? Ideje megismerniük.